

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobců: a) L. V.
 b) P. V.
 c) E. V.

všichni zastoupeni advokátem Doc. JUDr. Karlem Schellem, CSc.
sídlem Ambrožova 6, Brno

proti
žalovanému: **Magistrát města Brna**
sídlem Malinovského nám. 3, Brno

za účasti: **I) Ing. J. Š.**
 II) Ing. L. Š.
oba zastoupeni advokátem Mgr. Davidem Záhumenským
sídlem tř. Kpt. Jaroše 1922/3, Brno

III) E.ON Česká republika, s.r.o.
sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice

o žalobě žalobců proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2019, č. j. MMB/0237610/2019

takto:

I. Žaloba se zamítá.

- II. Žalobci nemají právo na náhradu nákladů řízení
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se domáhají zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2019, č. j. MMB/0237610/2019, kterým bylo až na změnu adresy žalobkyně c) potvrzeno rozhodnutí stavebního Úřadu městské části města Brna, Brno – Kohoutovice, odboru výstavby a územního plánování (dále jen „stavební úřad“) ze dne 7. 3. 2019, č. j. MCBKOH/01698/2019/OVUP/Sto, sp. zn. S-MCBKOH/04813/2016/OVUP. Stavební úřad nařídil žalobcům odstranit do 12 měsíců od právní moci jeho rozhodnutí stavbu rodinného domu na pozemku parc. č. X k. ú. X a doplňkové stavby bazénu – nádrže na vodu, sítí technického vybavení, sklepa, terénních úprav, po jejichž provedení vznikly zpevněná parkovací plocha, horní terasa, dolní kaskádovitá terasa a opěrné zdi. Ve výrocích I. až III. rozhodnutí stavební úřad specifikoval povinnost každého stavebníka (každého žalobce) vůči jednotlivým konkrétním stavbám. Stavební úřad předmětným rozhodnutím rovněž povolil stavbu železobetonové zdi nacházející se na rozhraní pozemků parc. č. X a X k. ú. X a dále rozhodl o námitkách manželů Š. [osob zúčastněným na řízení I) a II)].
2. Jedná se již o několikáté správní rozhodnutí v předmětné věci.

II. Obsah žalob

3. Žalobci považovali rozhodnutí za nezákonné a vnitřně rozporné. Správní orgány se nevyrovnaly s námitkami, podle jaké právní úpravy mají postupovat v dalším řízení po zrušení rozhodnutí soudem. Žalobci dle zásady per analogiam k rozhodnutí NSS č. j. 7 Ans 1/2007 – 100 požadovali postup dle zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, jakožto lex specialis ke správnímu řádu.
4. Dle žalobců o téže věci existovala 2 správní řízení, stavební úřad zahájením nového řízení o odstranění stavby v roce 2002 obešel původní řízení o odstranění stavby z důvodu rozporu se stavebním povolením, kterým se po zrušení rozhodnutí žalovaným nezabýval. Jde o účelový postup, neboť v prvním řízení existovalo stavební povolení, dle žalobců šlo o prolomení územního plánu města Brna, v druhém řízení se na stavbu nahlíželo jako na stavbu bez povolení. Tento nezákonný postup donutil žalobce podat počátkem roku 2003 žádost o dodatečné povolení stavby rodinného domu, přičemž do roku 2009 zajistili všechny potřebné podklady. Stanovisko z hlediska územního plánu sice bylo negativní, jelikož jsou povoleny jen stavby do 25 m², do budoucna však je lokalita Juranka brána jako rezerva pro výstavbu, což potvrzuje i návrh konceptu nového územního plánu, který tuto lokalitu pro výstavbu navrhuje. Nesoulad stavby s veřejným zájmem správní orgány spatřují v rozporu s dosud platným územním plánem města Brna. Existenci veřejného zájmu je však třeba posuzovat i z jiných hledisek. Správní orgány měly přihlídnout, že stavba stojí již 20 let, dále k dobré víře stavebníků, kteří vycházeli z původních stavebních povolení z roku 1998, v němž byla stavba realizována, dále z budoucího předurčení lokality Juranka, nikoliv pouze z faktu, že stavba není v souladu se současným územním

plánem. Místo toho však jejich postupem došlo k zásahu do vlastnického práva žalobců, k porušení principu proporcionality a dobré správy, dále též k porušení přiměřenosti délky správního řízení (postup úřadu zejména v letech 2002 až 2009). Jde rovněž o zjevně neodůvodněnou šikanu žalobců a vznik újmy, přičemž Úřad MČ Jundrov na druhé straně kopce výstavbu rodinných domů povoluje, zatímco žalobcům bylo nařízeno odstranění shodné stavby ve stejné lokalitě.

5. Žalobci nesouhlasili s odstraněním rozvodů elektrické energie, plynu atd., z důvodu nadbytečnosti, neboť s odstraněním rodinného domu přestávají mít svůj smysl. Namítají, že správní orgány jim mohly uložit přijmout opatření z hlediska bezpečnosti a ochrany osob technickými uzávěry této infrastruktury místo nařízení odstranění po celé jejich délce. Správní orgány ve svých rozhodnutích hovoří stále o přípojkách, přitom nechápou rozdíl mezi přípojkami a domovními rozvody. Dle žalobců jde o domovní rozvody, u kterých stavební zákon nevyžaduje žádný souhlas, proto nelze dovozovat rozpor s veřejným zájmem (územním plánem).
6. Co se týče nařízení odstranění sklepa, schodů a opěrné zídky, žalobci namítají, že sklep byl vybudován předchozí majitelkou pozemku již v 50. letech, oni jej následně pouze upravili. K tomu jako svědka navrhovali vyslechnout sousedku M. I. Terénní úpravy ve spodní části pozemku parc. č. X k. ú. X byly provedeny dle stavebních povolení z 20. 2. 1998. Nyní se po vysazení dřevin jedná po 21 letech o vzrostlé stromy, jejich odstraněním dojde k zásahu do ochrany krajiny a přírody. Je otázkou, zda toto pak není v rozporu s územním plánem, neboť jeho regulativy obhajují ochranu životního prostředí, rozhodnutí žalovaného je proto zmatečné. Navíc žalobcům nelze uložit povinnost cokoliv odstraňovat, přičemž se jedná o stavby a úpravy provedené jejich právními předchůdci. To opět představuje porušení zásady proporcionality, dobré správy a dobré víry žalobců.
7. Žalobci poukázali na nepřiměřený zásah do vlastnických práv zaručených čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. S ohledem na čl. 4 odst. 4 téhož však jakékoli omezení vlastnického práva musí šetřit jeho podstatu a smysl, musí se uskutečnit v přiměřené míře. Rozhodnutí stavebního úřadu musí obsahovat zdůvodnění, proč je stavba či není v souladu s právními předpisy a posouzení vzájemných souvislostí. Z tohoto pohledu je proto rozhodnutí stavebního úřadu nepřiměřeným zásahem, neboť kromě odstranění rodinného domu, má dojít i k odstranění všech drobných staveb včetně provedených terénních úprav.
8. Závěrem proto žalobci navrhli, aby krajský soud napadené rozhodnutí, jakož i jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

9. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že se s námitkou použití právních předpisů vypořádal na str. 6 svého rozhodnutí. Nový stavební zákon v přechodném ustanovení stanovil, že řízení zahájená před nabytím jeho účinnosti se dokončí podle staré právní úpravy, tj. podle zákona č. 50/1976 Sb. Po zrušení rozhodnutí soudem se proto opět postupuje podle tehdy platného a účinného předpisu. Ohledně dalšího žalobního bodu odkázal na str. 7 a 8 svého rozhodnutí s konstatováním, že nelze hovořit o dobré víře stavebníků, neboť provedli zcela jinou stavbu, než která byla povolena. Při hodnocení souladu stavby je nutné vycházet z platné územně plánovací dokumentace, proto žalovaný odmítl odkaz žalobců na možnou změnu územního plánu v roce 2022. Územní plán je závaznou normou a nelze předvídat jeho budoucí vývoj a rozhodovat na základě nejisté

predikce. Nepřiměřená délka řízení nic nemění na tom, že stavba byla postavena v rozporu s předpisy.

10. Stavební zákon nezná pojem domovní rozvod, tímto názvem se odlišuje veřejná a neveřejná část přípojek na inženýrské sítě. Domovní rozvod je pouze na rozdíl od přípojek v majetku vlastníka stavby, pro kterou slouží, jinak se neliší. Toto rozlišování tedy nemá vliv na jejich odstranění. Žalobcům bylo nařízeno odstranit sítě technického vybavení sloužící potřebám nepovolené stavby, které vyžadují povolení dle stavebního zákona. Co se týče terénních úprav, ty byly provedeny až za účelem úpravy terénu pro realizaci nepovolených staveb, s čímž se žalovaný vypořádal na str. 10 a 11 svého rozhodnutí.
11. Dle žalovaného se nejedná o nepřiměřený zásah do vlastnického práva. Stavba byla provedena bez veřejnoprávního opatření, stavební zákon poté určuje jasný následný postup, kterým je nařízení odstranění stavby pro rozpor s veřejným zájmem, jelikož stavba nesplňuje požadavky platného a účinného územního plánu. Žalovaný tedy postupoval v souladu s právními předpisy, a proto navrhl, aby krajský soud podanou žalobu zamítl.

IV. Vyjádření osob zúčastněných na řízení

12. Předně manželé Š. jako osoby zúčastněné na řízení (dále jen „oznř“) uvedly, že žádný regulativ v projednávané věci prolomen nebyl. Byla vydána dvě stavební povolení na chaty o ploše 25 m², každé pro jiného stavebníka. Objekt o ploše 50 m² nikdy povolen nebyl, natož tak dům o ploše 126 m² na jiném místě. Jedná se o obcházení územního plánu. Původní řízení bylo vedeno ke dvoj chatě, která však nikdy neexistovala. Délka správního řízení není liberační důvod pro černou stavbu. Navíc to byli sami žalobci, kdo se dopustil zdržování, neboť žádali o přerušování řízení, dlouho jim trvalo předložení dokumentace a až v roce 2017 sdělili, že dcera je vlastníkem některých staveb. Naopak manželé Š. se snažili řízení urychlit upozorňováním na lhůty a na nečinnost. Tvrzená dobrá víra žalobců není reálná. Již v roce 1998, před zahájením stavby byli informováni o rozporu stavby s územním plánem. Území Juranky není ani v návrhu budoucího územního plánu vedeno pro výstavbu objektů, o kterých se vede řízení, i nadále je označováno jako plocha zahrádek. Terénní úpravy spočívají v navršení zeminy do výšky 3 m nad pozemky manželů Š. Na místo výhledu do zelené krajiny se nachází kamenitý svah a prostor v odpoledních hodinách je trvale zastíněn. Nejde o výsledek skryvky ornice a jejího přemístění, jak naznačují žalobci, ani o ochranu proti erozi.
13. Došlo ke znehodnocení jejich zahrady, neboť s ohledem na stavby žalobců nemůže být využívána k původnímu účelu, totiž k rekreaci. Manželé Š. dále podrobně popsali, v čem spatřují již 22 let trvalé poškození jejich práv. Jedná se například o nedodržení minimální vzdálenosti, stínění, hluk, primitivní nepřipustné provedení venkovní kanalizace, stavbu sklepa na hranici pozemku a stavbu parkoviště na uměle navršených terénních úpravách, obtěžování výfukovými plyny, nezřízení odvodnění, nevzhlednost staveb, zastavění celé západní hranice černými stavbami, a další. Tím bylo manželům Š. znemožněno rekreační využití zahrady, poškozující stav trvá a jeho konec je v nedohlednu. Zahradu k rekreaci využívali jen 2 roky, již 22 let je obtěžují černé stavby, které žalobci nerušeně užívají a neplatí z nich ani daň z nemovitostí. Manželé Š. navíc zužuje trvalá nejistota a žijí v napětí, co neoprávněně žalobci postaví příště. Vzhledem k tomu navrhuje žalobu zamítnout.

V. Repliky žalobců

14. Žalobci dále v reakci na vyjádření žalovaného tvrdí, že po zrušení rozhodnutí soudem nejde o pokračování v odvolacím řízení. Žalobci stavěli v dobré víře na základě platného stavebního povolení, je nepodstatné, že stavba je větší o 25 m² nebo 50 m². Správní orgány mají posoudit, zda je stavba v souladu nejen s územním plánem ale i s cíli a záměry územního plánování, což neučinily. Existují dokumenty, které území lokality Juranka vedou jako rozvojovou rezervu pro výstavbu (např. Územní studie zastavitelnosti lokality, koncepce regulačního plánu městské části Brno – Kohoutovice, podklady pro nový územní plán). Žalobci znovu upozorňují, že domovní rozvody nejsou přípojkami a že nařízené stavební úpravy k uvedení do původního stavu ochranu krajiny a přírody znehodnocují.
15. Co se týče manželů Š., měl stavební úřad nejprve rozhodnout, zda mohou být v předmětném řízení dotčeni na svých právech či povinnostech, tedy vůbec být účastníky tohoto řízení. Dle žalobců nejsou procesně legitimováni a nepřísluší jim posuzování souladu stavby s veřejným zájmem, jejich námitky jsou právně irelevantní a soud by k jejich vyjádření neměl přihlížet. Jde o snůšku nepodložených tvrzení a osobních invektiv, navazující na korespondenci z roku 1998, když jim žalobci nešli vstříc k prosazení jejich zájmů. Dále žalobci reagovali na jednotlivá tvrzení manželů Š., která označili za absurdní s cílem je očernit před úřady a soudem.
16. V podání ze dne 9. 4. 2021 navrhli žalobci, aby soud řízení přerušil, neboť se má v polovině roku „projednávat návrh ÚZP části JURANKA“.

VI. Jednání před krajským soudem

17. Ve věci proběhlo před soudem dne 26. 4. 2021 ústní jednání. V rámci něj zástupci účastníků i zástupce manželů Š. setrvali na svých dosavadních procesních stanoviscích. K důkazu soud provedl sdělení Magistrátu města Brna, útvaru hlavního architekta ze dne 24. 11. 1998, zn. 5300/48788/98/Jos/Da (čl. 64 soudního spisu), sdělení Úřadu městské části města Brna, odboru výstavby a územního plánování ze dne 27. 9. 2010, č. j. SÚ/10/4920/336/10/H (čl. 128 soudního spisu) a článkem z internetové stránky www.brno.cz z 22. 5. 2020 (čl. 131 soudního spisu). Soud zamítl návrh žalobců na výslech svědkyně M. I., neboť ve správním spise je založeno její čestné prohlášení, jehož obsah žalovaný, ani osoby zúčastněné na řízení, nezpochybňují. Soud dále zamítl důkazní návrhy manželů Š., a to fotografie z místa stavby a mapové podklady (čl. 65 – 69 soudního spisu), neboť obdobné fotografie i mapové podklady v dostatečném rozsahu obsahuje připojený správní spis. Soud dále zamítl návrh na provedení důkazu dvěma dopisy Ing. J. Š. ze dne 22. 5. a 22. 9. 1998 (čl. 88 a 89 soudního spisu), neboť tyto listiny jsou obsaženy ve správním spise odvolacího orgánu a soud z obsahu správního spisu vychází. Soud dále zamítl návrh důkazem části vytištěné stránky www.stavebniklub.cz – Elektrické přípojky z hlediska současné legislativy (čl. 127 soudního spisu) a dopisem společnosti E.ON Česká republika, s.r.o. Úřadu městské části města Brna, Brno – Kohoutovice ze dne 12. 8. 2010 (čl. 129 soudního spisu); důvodem neprovedení těchto důkazů je jejich nadbytečnost pro posouzení věci – pokud jde o listinu zabývající se otázkou elektrických přípojek, pak soud při posuzování věci vychází z právních předpisů a posledně citovaná listina společnosti E.ON Česká republika není pro posouzení věci rozhodná (viz také odst. 32 odůvodnění tohoto rozsudku).

VII. Posouzení věci krajským soudem

18. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobami k tomu oprávněnými a jedná se o žalobu přípustnou. Dle ustanovení § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Z hlediska skutkových souvislostí soud podotýká, že se jedná o případ s velmi dlouhou historií. Soud ze správního spisu zjistil, že v únoru 1998 byla žalobcům a) a b) vydána stavební povolení na dvě zahrádkářské chaty (bez přípojek), každá o výměře 25 m², stojící na pozemku parc. č. X (k. ú. X), mělo jít o stavby dočasné do roku 2010, následně v dubnu 1998 podali stavebníci žádost o jejich kolaudaci. V průběhu řízení však stavební úřad zjistil na jiném místě na téže pozemku parc. č. X jinou stavbu postavenou zcela bez stavebního povolení, a sice novostavbu rodinného domu včetně doplňkových staveb a terénních úprav, proto dne 8. 10. 2002 zahájil řízení o odstranění těchto staveb, které v dalším průběhu řízení rozšířil i o další stavby (uvedené ve výrocích svého prvostupňového rozhodnutí). Žalobci a) a b) proto dne 10. 1. 2003 podali žádost o dodatečné povolení černých staveb, následně doplněnou podáními ze dne 3. 3. 2003, 19. 1. 2009, 14. 12. 2009 a 5. 10. 2011. V průběhu řízení byla stavebním úřadem i žalovaným vydána řada rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2012, kterým potvrdil rozhodnutí stavebního úřadu o nařízení odstranění staveb ze dne 16. 11. 2011, bylo rozsudkem Krajského soudu ze dne 21. 3. 2014, č. j. 30 A 42/2012-68 zrušeno a vráceno žalovanému k dalšímu řízení. Následovala opět řada rozhodnutí završená napadeným rozhodnutím, které potvrdilo rozhodnutí stavebního úřadu nařizující žalobcům stavby odstranit.
20. Podstatou sporu v nyní projednávané věci je otázka správnosti rozhodnutí o odstranění staveb, respektive jejich soulad s veřejným zájmem a možnost jejich dodatečného povolení.
21. Předně je třeba vyřešit, jaká právní úprava má být v dané věci použita. Řízení o odstranění stavby bylo zahájeno za účinnosti zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „starý stavební zákon“), podle přechodného ustanovení § 190 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „nový stavební zákon“), který zrušil a nahradil původní stavební zákon, *se řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních právních předpisů*. Tento zákon tedy stojí na zákazu jakékoli (i nepravé) retroaktivity nové právní úpravy. Z tohoto pravidla je zakotveno jen několik výjimek, ovšem ani jedna nedopadá na posuzovaný případ. Pravidlo použití dosavadních předpisů je přitom třeba aplikovat nejen z procesního hlediska, ale musí dle nich být posouzeny i otázky hmotněprávní. V tomto případě tedy i otázka možného dodatečného povolení staveb (zda stavebníci disponují potřebnými povoleními vyžadovanými dosavadní úpravou). K tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2018, č. j. 6 As 312/2017 - 98. Kromě starého stavebního zákona z roku 1976 je třeba za dosavadní právní předpisy považovat také staré prováděcí předpisy – vyhlášky (neobsahují-li výslovně svá vlastní přechodná ustanovení), neboť ty s ním tvořily jeden funkční celek (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 As 139/2012 - 40). Není-li stanoveno jinak, vztahují se na řízení dle ustanovení § 140 starého stavebního zákona obecné předpisy o správním řízení. Jedná se o vztah speciality a subsidiarity, jenž se projevuje tak, že se stavební úřad při své procesní

činnosti přednostně řídí stavebním zákonem, ve věcech v něm neupravených však použije obecný předpis o správním řízení. Tím by za běžných okolností byl zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení. V dané věci však dřívější pravomocné rozhodnutí o odstranění stavby, bylo zrušeno soudem již za účinnosti správního řádu č. 500/2004 Sb. (dále jen „s. ř.“), a proto je nutné v dalším řízení postupovat právě dle nového správního řádu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2007, č. j. 7 Ans 1/2007 - 100). Žalovaný tak postupoval zcela správně, neboť řízení o odstranění stavby dokončil dle starého stavebního zákona č. 50/1976 Sb., ve znění posledního stavu textu (zejména § 88), a zároveň dle nového s. ř. První námitka žalobců je proto nedůvodná, právní stav byl posouzen správně.

22. Dle § 88 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona *stavební úřad nařídí vlastníku stavby nebo zařízení odstranění stavby nebo zařízení postavené bez stavebního povolení či ohlášení nebo v rozporu s ním. Odstranění stavby se nenařídí, pokud stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy a jestliže stavebník v řízení o odstranění stavby podá žádost o její dodatečné povolení a předloží podklady a doklady vyžádané stavebním úřadem v jím stanovené lhůtě a v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení.*
23. Z výše citované právní úpravy je zřejmé, že odstranění stavby postavené bez povolení je možné zabránit, jsou-li splněny podmínky pro to, aby byla stavba dodatečně povolena. V řízení o odstranění stavby se tak v případě podání žádosti o její dodatečné povolení stavební úřad zabývá též posuzováním, zda jsou splněny všechny stanovené podmínky pro případné povolení či nikoliv. Vše se odehrává v jednom řízení, jehož účelem je uvedení právního a skutečného stavu do souladu, výsledkem pak je rozhodnutí o odstranění stavby nebo o jejím dodatečném povolení.
24. Z rozhodnutí správních orgánů vyplývá, že odstranění stavby nebylo stavebníkům uloženo z důvodu, že by stavby byly provedeny v rozporu s povolením, nýbrž proto, že stavby byly provedeny zcela bez jakýchkoli povolení či jiných opatření stavebního úřadu. S tímto pohledem se soud ztotožňuje. Správní orgány postupovaly správně, pokud dne 8. 10. 2002 zahájily nové řízení o odstranění předmětných staveb, neboť ty rozhodně nelze podřadit pod stavební povolení zahrádkářských chat vydaná v roce 1998, jedná se totiž o zcela jiné stavby, jiných rozměrů (velikosti), postavené v jiné části pozemku, jiného vzhledu a použitého materiálu. Stavebníci ve skutečnosti stavbu chat nikdy ani nezapočali, místo toho na jiném místě postavili jinou stavbu, svým charakterem odpovídající rodinnému domu, včetně dalších doplňkových staveb. Navíc povolení byla určena pouze ke stavbě chat bez přípojek, a to jako staveb dočasných (do roku 2010). Jelikož stavba chat nebyla nikdy zahájena, pozbyla stavební oprávnění z roku 1998 platnosti. Vzhledem k tomu nelze v žádném případě hovořit o dobré víře stavebníků vycházející z původních povolení, jelikož stavebníci provedli zcela jinou stavbu, než která byla povolena. Zahájení řízení o odstranění stavby proto nepředstavuje obcházení původního řízení ze strany správních orgánů, ale je logickým důsledkem učiněných zjištění. Naopak to byli právě žalobci, kteří se snažili obejít předpisy a platný územní plán, neboť si původně požádali o stavební povolení na dvě chaty o maximálních přípustných rozměrech, postavené vedle sebe, které se následně snažili přetransformovat v povolení k užívání předmětných černých staveb. Z původních povolení rozhodně nešlo vycházet.
25. Aby mohlo dojít k dodatečnému povolení staveb, musí stavebníci prokázat, že stavba je v souladu s veřejným zájmem, prezentovaným především demonstrativně vypočtenými

hledisky v § 88 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona. Obsah pojmu veřejný zájem je totiž zhmotněn právě v požadavcích vyplývajících z územně plánovací dokumentace, z cílů a záměrů územního plánování atd. Již samotný mechanismus pořizování územně plánovací dokumentace je třeba považovat za způsob prosazování veřejného zájmu v dané oblasti a územně plánovací dokumentace pak tento zájem odráží. Veřejný zájem je tedy bez pochyby zohledněn již při tvorbě územního plánu. Jestliže je stavba posuzována z pohledu souladu s územním plánem, pak je poměřována právě i z hlediska veřejného zájmu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2005, č. j. 3 As 33/2004 - 68, ze dne 21. 5. 2008, č. j. 3 As 11/2008 - 94, ze dne 13. 8. 2009, č. j. 7 As 46/2009 - 88). V případě, že stavba není v souladu s územním plánem, pak se jedná o stavbu nesouladnou s veřejným zájmem, která nemůže být dodatečně povolena.

26. Předmětné černé stavby byly postaveny převážně na pozemku parc. č. X, část [(sítě/rozvody ve vlastnictví žalobců a) a b)] na pozemku parc. č. X, a část [(sítě/rozvody ve vlastnictví žalobce c)] pak na pozemcích parc. č. X a par. č. X.
27. Závaznou částí územně plánovací dokumentace jsou dle § 29 starého stavebního zákona základní zásady uspořádání území a limity jeho využití, vyjádřené v regulativech územně plánovací dokumentace, které vymezují přípustné a nepřípustné využití daných typů území. V předmětné věci je proto nutno vycházet z aktuálního územního plánu města Brna a jeho regulativů, ve znění obecně závazné vyhlášky statutárního města Brna č. 2/2004, platného v době rozhodování správních orgánů (dále jen „ÚP města Brna“). Z jeho grafické části vyplývá, že pozemky parc. č. X a X ve vlastnictví žalobce a), na nichž jsou umístěny předmětné stavby (rodinný dům, další doplňkové stavby a část sítí/rozvodů), se nacházejí v ploše vyhrazené pro objekty pro individuální rekreaci, která spadá pod plochy nestavební - volné. ÚP města Brna stanovuje v regulativech pro uspořádání území (v příloze č. 1), v části II. zásady regulace území, dle nichž je v oddílu č. 1. prostorové uspořádání území města členěno na plochy stavební a nestavební - volné. Zde je závazně vymezeno, že *stavby a zařízení neuvedené v regulačních podmínkách jednotlivých funkčních typů jsou nepřípustné – s výjimkou komunikací a zařízení technické vybavenosti zajišťujících pouze bezprostřední obsluhu předmětné funkční plochy, objektů zeleně, dětských hřišť a ostatních veřejných prostranství*. V oddílu č. 3. nalezneme regulační podmínky pro plochy nestavební volné, dle nichž *jsou přípustné jednak podzemní liniové stavby technické infrastruktury včetně případných souvisejících zařízení a podzemní liniové dopravní stavby vyznačené schematicky ve výkresové části ÚpmB, jednak stavby přípojek technické infrastruktury pro legální stavby*. V dané funkční ploše s objekty pro individuální rekreaci jsou kromě stávajících objektů, jejich rekonstrukcí a dostavby do max. povolených rozměrů (viz níže), přípustná společná hygienická zařízení pro chatovou nebo zahrádkářskou osadu a kůlny na nářadí o zastavěné ploše max. 4 m². Podmíněně přípustné jsou pak *novostavby objektů pro individuální rekreaci, přitom objekty mohou mít zastavěnou plochu včetně verand, vstupů a teras max. 25 m², mohou být podsklepené a mít jedno nadzemní podlaží a podkrovní, obestavěný prostor části stavby nad upraveným terénem nesmí překročit 110 m³*. Tyto objekty jsou navíc přípustné pouze na základě schválené navazující územně plánovací dokumentace nebo územně plánovacího podkladu lokality. Z uvedeného vyplývá, že stavba rodinného domu, jakož i dalších předmětných staveb (sklepa, bazénu/nádrže na dešťovou vodu, sítí/rozvodů, aj.), není v souladu s regulativy pro tento konkrétní funkční typ. Jinými slovy jsou dle regulačních podmínek v daném území nepřípustné. Předmětné stavby jsou tedy, jak správně vyhodnotil žalovaný a stavební úřad, v rozporu s územním plánem, což je pro

posouzení dodatečného povolení staveb stěžejní. Pro takový nesoulad s veřejným zájmem nelze stavby povolit ani dodatečně a musí být nařízeno jejich odstranění.

28. Na shora uvedeném pak nemůže nic změnit ani námitka žalobců případné možné budoucí změny územního plánu města Brna. Pro posouzení věci je nutné vycházet ze skutkového stavu ke dni vydání rozhodnutí (§ 75 s. ř. s.). Takovou skutkovou záležitostí je právě i územní plán, proto je nezbytné situaci hodnotit dle platného územního plánu v době rozhodnutí žalovaného, čemuž žalovaný dostal a vychází z něj nyní i krajský soud. Nutno přitom poznamenat, že rozhodné znění regulativů pro danou oblast, jak byly výše uvedeny, v podstatě vychází ze znění z roku 1994, jelikož za celou dobu nedošlo k jejich výrazné změně. Správní orgány mají při hodnocení souladu stavby vycházet z platné územně plánovací dokumentace, nikoliv jejího možného budoucího znění. Proto k odkazům žalobců na budoucí územní plán nelze přihlídnout. Územní plán je jedinou závaznou normou, nelze předvídat jeho budoucí vývoj a rozhodovat na základě nejisté predikce, proto z konceptu nového územního plánu, který by měl být vydán v roce 2022, jak požadují žalobci, nelze vycházet. Podstatné je, že ke změně územního plánu v dané oblasti dosud nedošlo, lokalita je stále vedena jako oblast pro objekty pro individuální rekreaci. Koncept nového ÚP není relevantní, není závazný a může se ještě podstatně měnit. Ostatně ani tento koncept ve prospěch žalobců nenahrává, jelikož předmětná lokalita je v něm stále vedena jako stabilizovaná plocha zahrádek (tedy plocha nestavební). Soud navíc dále z informací na stránce www.brno.cz ověřil, že nařízené projednání návrhu územního plánu města Brna proběhlo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Co se týče studie možností využití lokality Juranka, pak i ta je pro posouzení věci irelevantní, neboť se jedná pouze o územně plánovací podklad, který nabízí možná řešení využití daného území, což může sloužit pro účely zpracování či změnu územního plánu, avšak přímo neslouží jako závazný dokument pro správní orgány při jejich rozhodování o souladu stavby s veřejným zájmem. Soud proto ani nepřistoupil k navrhovanému přerušování řízení. Jak již bylo výše uvedeno, jedinou závaznou normou je platný územní plán. Jelikož stavebníci neunesli důkazní břemeno, neboť neprokázali, že stavby jsou v souladu s platným územním plánem, důvody pro jejich odstranění nadále trvají, neboť jsou jednoznačně v rozporu s regulativy uspořádání území. Soulad s veřejným zájmem nebyl prokázán.
29. Soud připouští, že soulad s veřejným zájmem lze posuzovat i z dalších hledisek než jen těch demonstrativně uvedených v § 88 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona, ovšem za splnění určitých podmínek. Obecně tak lze souhlasit, že by žalovaný měl přihlídnout i k dalším okolnostem než jen k souladu s územním plánem. Judikatura však vyvodila, že je přitom potřeba zohlednit příčinu existence nepovolené stavby a dobrou víru stavebníka v situaci, kdy závadný právní stav existující stavby nelze stavebníkovi žádným způsobem přičítat (viz např. již citované rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 33/2004 - 68 a č. j. 7 As 46/2009 - 88). V dané věci je však evidentní, že závadný stav, tedy existence černých staveb, byl zapříčiněn právě stavebníky, o jejich dobré víře nemůže být řeč. Stavebníci totiž již od samého počátku realizace staveb věděli, že jimi prováděné stavby jsou v rozporu s územním plánem, resp. jaké stavby jsou případně v dané lokalitě přípustné, a proto by stavební povolení k předmětným stavbám nemohlo být vydáno. Ostatně tato skutečnost jim byla v celém průběhu řízení několikrát stavebním úřadem sdělována. O tom svědčí např. výzva stavebního úřadu ze dne 29. 10. 1999, vyjádření Útvaru hlavního architekta Magistrátu města Brna ze dne 15. 10. 1998 a ze dne 6. 12. 2001 a další dokumenty správního spisu. Přesto se stavebníci nyní zcela nedůvodně snaží

dovolávat ochrany dobré víry v původní stavební povolení. Posuzování souladu veřejného zájmu z jiných hledisek, na něž poukazují žalobci, proto není možné. Ke skutečnosti, že zde stavba stojí již 20 let tak nelze přihlídnout, jelikož závadný stav, tedy existence černých staveb, je přičitatelný právě pouze stavebníkům.

30. Co se týká namítané nečinnosti, soud připouští, že správní orgány sice zřejmě byly po jistou dobu v řízení nečinné, ani to však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a nezpůsobuje to legalizaci předmětných staveb. Žalobci měli nástroje, které mohli proti této nečinnosti využít. Soud obecně souhlasí s žalobci, že se jedná o nepřiměřenou délku řízení, to však nic nemění na tom, že stavby byly postaveny v rozporu s předpisy - bez stavebního povolení (jsou v rozporu s platným územním plánem). Na délku řízení navíc mají vliv též procesní postupy a jednání stavebníků, např. jejich četné žádosti o přerušování řízení a podobně.
31. Žalobci dále upozorňovali, že se jedná o šikanu a neodůvodněnou újmu v případě nařízení odstranění jejich staveb, zatímco na druhé straně kopce v téže lokalitě je výstavba rodinných domů úřadem městské části Jundrov povolena. K tomuto tvrzení však neuvedli žádné bližší skutečnosti, žádné konkrétní parc. č. pozemků ani jaké konkrétní rodinné domy v Jundrově mají na mysli, proto nelze tuto obecnou námitku posoudit. K takové obecné námitce nezbyvá soudu než rovněž obecně konstatovat, že část lokality Juranka nacházející se na druhé straně kopce v Jundrově je dle platného územního plánu vymezena jako plocha stavební s funkcí plochy k bydlení. V případě stavby rodinného domu v takové části by se jednalo o zcela skutkově odlišnou věc od věci žalobců, přičemž taková stavba by byla v souladu s územním plánem a proto není k podivu, že by mohla být povolena. Námitku porušení zásad proporcionality a dobré správy proto krajský soud odmítá.
32. Co se týče nesouhlasu s odstraněním sítí technického vybavení (vedení elektrické energie, plynu, vodovodu a kanalizace), ať už jsou tyto stavby úřadem či žalobci nazývány jakkoli (odběrné zařízení či domovní rozvody), je nutné vycházet z podstaty těchto staveb a jejich funkce. Je tomu tak z důvodu, že jak starý stavební zákon, tak nový stavební zákon používají pro tyto stavby různé označení, případně je nijak speciálně neoznačují a je nutné vycházet z jejich parametrů (rozměr, účel, umístění atd.). Kromě toho nutno konstatovat, že ani energetický zákon č. 458/2000 Sb., který obsahuje vymezení těchto pojmů v energetickém odvětví, pojem domovní vedení, s nímž operují žalobci, nezná. Vycházeje tedy z podstaty těchto staveb, lze shrnout, že se beze sporu jedná o stavby technické infrastruktury. ÚP města Brna v regulačních podmínkách pro plochy nestavební - volné obecně jako přípustné považuje podzemní liniové stavby technické infrastruktury včetně případných souvisejících zařízení, ale pouze slouží-li pro legální stavby. Musí se tedy jednat o sítě a další zařízení vztahující se k legálním přípustným stavbám. Jak bylo již výše uvedeno, stavby rodinného domu a dalších doplňkových staveb, pro jejichž účely byly stavby sítí, rozvodů, kanalizace atd. vybudovány, nejsou v dané lokalitě přípustné, jedná se o stavby černé, nelegální, proto i stavba této technické infrastruktury je v rozporu s regulativy územního plánu pro danou oblast a je nepřípustná. Žádná legální stavba, k níž by tyto sítě byly vybudovány, zde nestojí. Odstraněním rodinného domu přestávají stavby technické infrastruktury pochopitelně plnit svou funkci. Stěžejní v dané věci je skutečnost, že tyto stavby byly realizovány k obsluze nepřípustné nelegální stavby rodinného domu atd., nikoliv k zajišťování bezprostřední obsluhy předmětné funkční plochy (tedy k legální stavbě na této ploše). Jejich funkce proto není v souladu s regulativy pro konkrétní funkční

typ území, a proto jsou nepřípustné a nezbyvá než rozhodnout o jejich odstranění. Správní orgány „řádně“ zjistily, že tyto stavby jsou umístěny v rozporu s územním plánem. Pozemky parc. č. 1681 a č. 1679/1 a na nich umístěná technická infrastruktura, jejichž vlastníkem, je žalobce c), se nenacházejí ve funkční oblasti určené pro objekty pro individuální rekreaci. Předmětné stavby byly vybudovány pouze a jen za účelem napojení nepovoleného objektu rodinného domu. Účel všech předmětných staveb je zřejmý, tyto spolu tvoří jeden funkční celek. Jedná se navíc o situaci, kdy je celý záměr správním orgánům znám. Případná argumentace použitá v předchozím řízení týž účastníků o možnosti využití technických sítí pro objekty individuální rekreace, které v době rozhodnutí správního orgánu ani nebyly přípustné, nemůže být pro věc relevantní. Tyto stavby byly realizovány bez patřičných povolení, ačkoliv je pro jejich stavbu zákon vyžaduje, a proto jde rovněž o černé stavby. Dle § 139b odst. 5 písm. f) (případně d) starého stavebního zákona se jedná o jednoduché stavby, pro něž je potřeba rozhodnutí o umístění dle § 32 odst. 3 téhož, a s ohledem na znění § 54 a 55 téhož i stavební povolení. Domněnka žalobců, že tyto stavby nepotřebují žádné povolení či souhlas, je tedy mylná. Jak vyplývá z odst. 21 odůvodnění tohoto rozsudku, při posuzování splnění podmínek pro dodatečné povolení stavby je třeba aplikovat dosavadní předpisy, tedy starý stavební zákon. Ke skutečnosti, že by snad pozdější právní úprava žádné povolení nepožadovala, nelze přihlížet (srovnej již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 312/2017 - 98). K tomu soud nad rámec dodává, že ostatně ani dle nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb., ve znění účinném v době rozhodování správních orgánů, nelze stavbu realizovat zcela bez jakýchkoli opatření. Dle § 103 e) příslušných bodů (např. 5 a 6) ve spojení s § 96 odst. 2 písm. a) nového stavebního zákona je u těchto staveb potřeba minimálně vydání územního souhlasu. Soud uzavírá, že stavba postavená bez stavebního povolení má být zpravidla odstraněna, což stavební úřad nenařídí jen za situace, pokud stavebník prokáže splnění všech zákonných podmínek, jejichž splnění by bylo jinak požadováno v rámci řízení o povolení stavby dle dosavadních předpisů. Důkazní břemeno ohledně naplnění podmínek pro dodatečné povolení stavby nese vlastník takové stavby (stavebník). Vzhledem k tomu, že vlastníci (stavebníci) naplnění podmínek neprokázali, tedy důkazní břemeno neunesli, postupovaly správní orgány v souladu s právní úpravou, přičemž nařídily jejich odstranění. Nařízení odstranění sítí, jak na pozemcích ve vlastnictví žalobce a), tak ve vlastnictví žalobce c), soud neshledal nezákonným.

33. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce nemožnosti uložit povinnost odstranění stavby (sklepa) někomu, kdo ji neprovedl. Správní orgány ani soud existenci předmětného sklepa již v 50. letech nerozporují, tedy v době předtím než žalobce a) pozemek parc. č. 1691/1 spolu se sklepem nabyt. Ohledně provedených úprav se však sám žalobce a) označil za stavitele, přičemž se svou žádostí ze dne 10. 1. 2003 dožadoval dodatečného povolení sklepa pod terénem, tak jak je stavba zakreslena v přiložené dokumentaci a popsána v souhrnné zprávě. I následně z jeho dalších podání a vyjádření plyne, že provedl (značné) stavební úpravy sklepa, je tedy minimálně v této části stavitelem. Co se týče možnosti nařízení odstranění stavby, § 88 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona poměrně jasně stanovuje, že odstranění stavby nařídí stavební úřad jejímu vlastníku. Není proto podstatné do detailu rozlišovat, jakou úpravu provedla předchozí majitelka a jakou stávající, tedy kdo byl ohledně které části jejím stavebníkem. Pro účely nařízení povinnosti je rozhodující, kdo je vlastníkem stavby, tím byl v době rozhodování správních orgánů právě žalobce a). Hlavní tedy je skutečnost, že předmětná stavba sklepa po provedených úpravách nesplňuje regulativy pro dané území - je nepřípustná (viz odst. 27 odůvodnění rozsudku), tedy

v rozporu s ÚP města Brna (s veřejným zájmem), a proto ji nelze ani na základě žádosti žalobce a) dodatečně povolit. Výsledkem řízení tak muselo být nařízení jejího odstranění žalobci a), jakožto jejímu vlastníku.

34. Soud nesouhlasí s žalobci, že by provedené terénní úpravy vycházely z původních stavebních povolení z roku 1998. Tuto námitku soud naopak považuje za ryze účelovou. Ze správního spisu totiž vyplývá, že předmětné terénní úpravy byly realizovány výlučně za účelem vybudování rodinného domu, bazénu a zajištění parkovacího stání a příjezdu k rodinnému domu. Tato skutečnost vyplývá z technické zprávy k terénním úpravám, předložené projektové dokumentace stavby z listopadu 2009, kde je jednoznačně uvedeno, že pro lepší využití pozemku je nutno v určitých vzdálenostech vybudovat terasy, které svah vyrovnají. Zpracovatel projektové dokumentace navrhl 3 terasy. Horní slouží jako obratiště automobilů, střední terasa k umístění rodinného domu a dolní k úpravě pro bazén. Tato nutnost realizace terénních úprav pro umístění odstraňovaných staveb vyplývá i z výkresu řez 1-1', 2-2', kdy podélná a příčná souvztažnost původního terénu je nevyhovující pro umístění odstraňovaných staveb. Z výkresů i z provedeného zaměření vyplývá, že terénní úpravy značně přesahují vedlejší rostlý terén. Argumentace žalobců, že provedení takových terénních úprav jim bylo uloženo ve stavebních povoleních z roku 1998, je tak zcela mylná. Terénní úpravy provedené žalobci nemají opodstatnění, nejsou dočasné a rozhodně neslouží k zajištění svahu či k legálním stavbám, které lze v souladu s územním plánem v daném území umístit. I zde je třeba vyjít z toho, že terénní úpravy byly vybudovány k nepřípustným stavbám, proto ani tyto terénní úpravy neobstojí. V postupu správních orgánů soud neshledal pochybení. V řízení bylo zjištěno, že žalobci chtěli pozměnit tvar okolní krajiny na dotčených pozemcích, tedy upravit okolní terén definitivním způsobem za účelem realizace odstraňovaných staveb, a proto stavební úřad mohl nařídít odstranění i takových nepovolených terénních úprav (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2008, č. j. 11 Ca 91/2007-35, publikován pod č. 1581/2008 Sb. NSS). Nic na tom nemůže zvrátit ani námitka, že v případě jejich odstranění bude zasaženo do ochrany krajiny a přírody, neboť stávající podoba terénních úprav ve spodní části pozemku (osazené dřeviny po 20 letech) plní funkci ochrany svahu a životního prostředí. Správní orgány totiž na ochranu životního prostředí při odstraňování nepovolených staveb pamatovaly a touto problematikou se zabývaly. Stavební úřad ve výroku V. svého rozhodnutí stanovil detailně podmínky pro jejich odstraňování, které reflektují mimo jiné i zájem na bezpečnost a ochranu krajiny, přírody a životního prostředí.
35. Je nepochybné, že rozhodnutím o odstranění stavby vždy dochází k zásahu do vlastnického práva, jež je ústavně zaručeno. Tento zásah je však ústavně aprobovaný, děje-li se v souladu s čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, tj. z důvodu ochrany práv druhých a ochrany obecných zájmů, zejména lidského zdraví, přírody a životního prostředí. S ohledem na čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod však musí jakékoliv omezení vlastnického práva šetřit jeho podstatu a smysl; z toho je pak třeba dovodit nejen to, že omezení vlastnického práva se může uskutečnit pouze v přiměřené míře, nýbrž také to, že k němu lze přistoupit pouze tehdy, je-li takové opatření přiměřené zájmům, jejichž ochrana je tímto opatřením sledována. I když tedy stavební zákon předpokládá odstranění stavby, jež nebyla pravomocně povolena, jakožto opatření šetřící veřejný zájem (v daném případě zájem, aby stavba neodporovala veřejnému zájmu na využití území), jež je ústavně přípustným omezením vlastnického práva, pak je vzhledem k okolnostem konkrétních případů, nutno šetřit případnou dobrou víru stavebníků, v jejímž důsledku by šlo o

opatření zřejmě nepřiměřené. Takový pohled na věc zaujal Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku č. j. 3 As 33/2004 - 68, a zdejší soud se s ním plně ztotožňuje a k tomu shrnuje, že nařízení o odstranění stavby sleduje legitimní cíl, který však může být prolomen zájmem na přiměřené ochraně subjektů, jež jednají v dobré víře. Nejvyšší správní soud dobrou víru vymezil v rozsudku ze dne 22. 9. 2011, č. j. 1 As 94/2011 - 102, jako objektivně posuzované vědomí jednotlivce o souladu jednání s právem: „Dobrá víra jako nezaviněná nevědomost chrání jedince, který se zřetelem ke všem okolnostem nevěděl a ani nemohl vědět, že určitý stav je v rozporu s právem.“ Proto logicky mezi případy, kdy se stavebník zpravidla dobré víry dovolávat nemůže, patří například právě situace, kdy stavebník realizoval svůj stavební záměr bez povolení, případně jej realizoval způsobem výrazně odlišným od schválené projektové dokumentace (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2015, č. j. 2 As 241/2014 - 36). Přičemž v dané věci došlo právě k tomu, že žalobci realizovali stavby bez patřičných povolení, ačkoliv, jak již bylo výše rozebráno, od samého počátku věděli, že toto jejich jednání je v rozporu s právem. S ohledem na chybějící dobrou víru žalobců, proto rozhodnutí o nařízení odstranění staveb (byť i těch drobných) nepředstavuje nepřiměřený zásah do jejich vlastnického práva a už vůbec se nejedná o zásah zcela zjevně nepřiměřený, který by měl ustoupit zájmu na ochraně vlastnického práva ve smyslu závěrů vyslovených v nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2020, sp. zn. I. ÚS 1956/19). Žalobci věděli, že pro jimi realizované stavby musí mít stavební povolení a rovněž věděli, že jej ani nemohou získat (a to ani dodatečně), jelikož územní plán v dané oblasti jimi realizované stavby neumožňuje. Nelze přitom protahovat řízení a spoléhat se na eventuální budoucí změnu územního plánu, která by takové stavby umožnila. Vzhledem k tomu, že se nejedná o situaci, kdy by stavebníci absenci pravomocného povolení stavby ani nezavinili, ani o ní nemohli vědět, není rozhodnutí o odstranění staveb v jejich případě nepřiměřené. V nyní projednávané věci totiž nelze uvažovat o dobré víře žalobců, kteří stavby postavili bez povolení, a to ještě způsobem, který přímo zasahuje do práv jejich sousedů. Odstranění takových staveb tak nelze vnímat jako akt nepřiměřené státní zvládnutí, nýbrž naopak jako projev ochrany veřejného zájmu (případně ochrany práv sousedů). Stanovení povinnosti odstranit „černé“ a „neoprávněné“ stavby totiž nelze chápat jako sankci, ale jako opatření, jehož cílem je navrácení území v původní stav [nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 482/02 ze dne 8. 4. 2004 (N 52/33 SbNU 39)].

36. S ohledem na výše uvedené krajský soud shrnuje, že stavebníci sice v průběhu řízení o odstranění staveb podali žádost o jejich dodatečné povolení, jednalo se však o stavby nepovolené, tzv. černé stavby, postavené v rozporu s územně plánovací dokumentací. Vzhledem k tomu stavebníci neunesli důkazní břemeno, že by stavby byly v souladu s veřejným zájmem, a proto stavební úřad a žalovaný správně nařídili jejich odstranění.

VIII. Závěr a náklady řízení

37. Krajský soud na základě všech výše uvedených skutečností a úvah neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
38. Výroky o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého žalobci, kteří neměli ve věci úspěch, nemají vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jelikož ve věci neuspěli (žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná). Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení

právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, však žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

39. Pokud se jedná o výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu k osobám zúčastněným na řízení, podle § 60 odst. 5 s. ř. s. platí, že osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které ji vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných soud může osobě zúčastněné na řízení na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že krajský soud neuložil osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost a ani zde nejsou žádné důvody zřetele hodné, nemohly jim vzniknout náklady podle § 60 odst. 5 s. ř. s. Krajský soud proto rozhodl tak, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. dubna 2021

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu